

Teorie umění a hudební sémiotika

Seminární práce odevzdaná v zápočtovém týdnu (okruhy):

- Diference a specifika artificiální a nonartificiální hudby
- Problematika masové kultury – východiska, zákonitosti, prostředky

Program přednášek:

1. Vztah estetiky a teorie umění. Umění, klasifikace umění, specifická uměleckého sdělování, výrazové prostředky jednotlivých druhů umění. Extenzivní a intenzivní přechody.
2. Funkce, potenciální a aktualizovaná hodnota, proměnlivost norem. Základy obecné sémiotiky (syntaktika, sémantika a pragmatika). Teorie znaku.
3. Vývoj obecné, uměnovědné a hudební sémiotiky
4. Základní typy znaků: ikon, index, symbol; teorie znaků (type, token, interpretant, sémantém, metaznak).
5. Umělecké dílo jako znakový systém, kódy v hudbě a ostatních druzích umění (problematika slohu, stylu). Denotace – konotace; prezentace – reprezentace ve vztahu k uměleckému dílu
6. Problematika analýzy uměleckého díla
7. Umělecké dílo ve věku své technické reprodukovatelnosti
8. Masová kultura obecně
9. Kýč jako produkt masové kultury, problematika reklamy; tzv. midcult
10. Problematika vztahu artificiální a nonartificiální hudby; komerčnost v hudbě
11. Pragmatická rovina sémiotiky

Doporučená literatura:

FUKAČ, J. - POLEDŇÁK, I. K typologickým polarizacím hudby, zejména polarizaci hudby artificiální a nonartificiální. *Hudební věda*, 1977, č. 4.
CHVATÍK, K. *Strukturální estetika*. Praha : Victoria Publishing 1995.
KULKA, T. *Umění a kýč*. Praha : Torst, 1997. 183 s. ISBN 80-85639-17-3.
MAREK, Z. – FALTUS, L. *K sémantické analýze hudebního díla*. Brno : PdF UJEP, 1982.
VOLEK, J. *Kapitoly z dějin estetiky*. Praha : Panton, 1985. ISBN (úvodní kapitoly)

MASOVÁ KULTURA

ECO, U. *Skeptické a těšitelé*. Praha : ARGO, 1995.
ECO, U. *Teorie sémiotiky*. Brno : JAMU, 2004.
MCQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha : Portál, 1999.
JIRÁK, J., KÖPPLOVÁ, B. *Média a společnost*. Praha : Portál, 2003.
POSTMAN, N. *Ubavit se k smrti*. Praha : MF, 1999.
SCRUTON, R. *Průvodce inteligentního člověka po moderní kultuře*. Praha : Academia, 2003.

SÉMIOTIKA A OBECNÁ TEORIE UMĚNÍ

FALTUS, L.- MAREK, Z. *K sémantické analýze hudebního díla*. Praha : SPN, 1982.
FALTUS, L. *Hudební sémiotika pro skladatele*. Brno : JAMU, 1993.
FUKAČ, J. A KOL. *Základy hudební sémiotiky*. I, II., III., Brno : MU, 1992.
JIRÁNEK, J. *Tajemství hudebního významu*. Praha : Academia, 1979.
VOLEK, J. Hudební struktura jako znak a hudba jako znakový systém, *Opus musicum*, 1981, č. 5, s. 129-142; č. 6, s. 161-174; č.10, s. 289-295.
VOLEK, J. *Základy obecné teorie umění*. Praha : SPN, 1968.
HAWKES, T. *Strukturalismus a sémiotika*. Brno : Host, 1999.